

демократске – окренуте и посвећене човеку, признајући и прокламујући му она права и слободе које му припадају као слободном човеку (грађанину).

а) Америчке декларације о правима човека

Прве декларације о људским правима и слободама су донете на тлу Северне Америке (пре или у јеку њене револуције), и то прво у држави Вирџинија, а касније и у другим америчким државама које су се угледале на њу.

Вирџинија је прва међу 13 северноамеричких колонија зачала процес конституционализације људских права и слобода на америчком тлу и то својим чувеним Билом о правима (Bill of Rights) од 12. јуна 1776. год. који ће бити и узор сличним декларацијама осталих америчких државица. Ова декларација је донета на Конвенцији у Вилијемсбургу и то као саставни део њеног Устава, с тим да се приписује Џ. Мејсону (George Mason) као њеном творцу. За њу се истиче да је прва развила концепцију личних права грађана и утврдила листу индивидуалних права која су у теорији оцењена као импресивна. Овај акт, надахнут природноправним учењем, истиче да су сви људи по природи једнаки, слободни и независни и да имају извесна урођена права којих не могу никаквим уговором да лише своје потомство. У та права спадају пре свега она фундаментална – лична: да у кривичном гоњењу човек има право да буде обавештен о узроку и природи оптужбе, суочен са тужиоцима и сведоцима, да наводи доказе у своју корист, тражи брзо суђење од стране непристрасне пороте као и да буде заштићен од тражења претераног јемства, досуђивања претеране глободе и свирепог и неуобичајеног кажњавања. Осим ових личних права, Бил гарантује и политичка права (право гласа, слободу избора представника у скупштини и др.) која обезбеђују политичку афирмацију човека у напредној демократској земљи, заснованој на принципу народне суверености, поделе власти, одговорности службеника и сл. као и поштовању такве владе која постоји само ради заједничке користи и постизања среће и безбедности свог народа.

Декларација о независности од 4. јула 1776. год. је најважнији амерички акт јер је њоме прокламована независност 13 северноамеричких држава али је важна и по томе што је у духу школе природног права прогласила да су сви људи створени једнаки и да их је Творац снабдео неотуђивим правима – пре свега правом на живот, слободу и тражење среће. И на